Parlament Ewropew
2024-2029

Kumitat għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Intern

2025/2137(INI)

15.10.2025

ABBOZZ TA' RAPPORT

L-aċċess pubbliku għad-dokumenti – ir-rapport li jkopri s-snin 2022 – 2024
(2025/2137(INI))

Kumitat għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Intern

Rapporteur: Veronika Cifrová Ostrihoňová

WERREJ

Paġna

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW 3

NOTA SPJEGATTIVA 8

ANNESS: DIKJARAZZJONI TAL-KONTRIBUT 9

MOZZJONI GĦAL RIŻOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW

L-aċċess pubbliku għad-dokumenti – ir-rapport li jkopri s-snin 2022 - 2024

(2025/2137(INI))

Il-Parlament Ewropew,

– wara li kkunsidra t-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE), b'mod partikolari l-Artikoli 1, 9, 10, 11 u 16 tiegħu,

– wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), u b'mod partikolari l-Artikolu 15 tiegħu,

– wara li kkunsidra l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (il-Karta), u b'mod partikolari l-Artikoli 41 u 42 tagħha,

– wara li kkunsidra r-Regolament (KE) Nru 1049/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2001 dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill u tal-Kummissjoni[1],

– wara li kkunsidra l-proposta tal-Kummissjoni tat-30 ta' April 2008 għal regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti tal-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Kummissjoni (COM(2008)0229),

– wara li kkunsidra l-proposta tal-Kummissjoni tal-21 ta' Marzu 2011 għal regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jemenda r-Regolament (KE) Nru 1049/2001 dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill u tal-Kummissjoni (COM(2011)0137),

– wara li kkunsidra l-pożizzjoni tal-15 ta' Diċembru 2011 dwar il-proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti tal-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Kummissjoni[2],

– wara li kkunsidra l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-11 ta' Frar 2025 intitolata "Programm ta' ħidma tal-Kummissjoni għall-2025" (COM(2025)0045) u l-annessi tagħha, u l-intenzjoni espressa hemmhekk li jiġu rtirati l-proposti COM(2011)0137 u COM(2008)0229 biex jiġi emendat ir-Regolament (KE) Nru 1049/2001 dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill u tal-Kummissjoni,

– wara li kkunsidra d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni (UE) 2024/3080 tal-4 ta' Diċembru 2024 li tistabbilixxi r-Regoli ta' Proċedura tal-Kummissjoni u li temenda d-Deċiżjoni C(2000)3614[3],

[1] ĠU L 145, 31.5.2001, p. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj.
[2] ĠU C 168 E, 14.6.2013, p. 159.
[3] ĠU L 2024/3080, 05.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3080/oj.

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-14 ta' Settembru 2017 dwar it-trasparenza, ir-responsabbiltà u l-integrità fl-istituzzjonijiet tal-UE[4],

– wara li kkunsidra d-Direttiva (UE) 2019/1937 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2019 dwar il-protezzjoni ta' persuni li jirrapportaw dwar ksur tal-liġi tal-Unjoni[5],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tal-10 ta' Frar 2021 dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti[6],

– wara li kkunsidra r-rapporti u d-deċiżjonijiet tal-Ombudsman Ewropew, b'mod partikolari r-Rapport Speċjali OI/2/2022/OAM[7] u d-deċiżjoni fil-każ 1316/2021/MIG[8],

– wara li kkunsidra l-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea (QĠUE) u tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem (QEDB),

– wara li kkunsidra s-sentenza tal-QĠUE tal-14 ta' Mejju 2025 fil-Kawża T-36/23, *Matina Stevi u The New York Times Company* vs *Il-Kummissjoni*[9],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tiegħu tat-13 ta' Lulju 2023 dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti – rapport annwali għas-snin 2019-2021[10],

– wara li kkunsidra r-riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tal-14 ta' Marzu 2024 dwar iż-żmien li tieħu l-Kummissjoni Ewropea biex tittratta t-talbiet ta' aċċess pubbliku għad-dokumenti[11]

– wara li kkunsidra l-Artikolu 122(7) u l-Artikolu 149 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,

– wara li kkunsidra l-Artikolu 55 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,

– wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat għal-Libertajiet Ċivili, il-Ġustizzja u l-Intern (A10-0000/2025),

A. billi t-Trattati tal-UE jiggarantixxu lil kull ċittadin id-dritt għall-parteċipazzjoni demokratika u t-teħid ta' deċiżjonijiet trasparenti, dritt li jirrikjedi li l-istituzzjonijiet jagħtu aċċess pubbliku għad-dokumenti; billi dan id-dritt fundamentali ta' aċċess għad-dokumenti, protett mit-Trattati u mill-Karta, jippermetti skrutinju effettiv taċ-ċittadini[12];

---

[4] ĠU C 337, 20.9.2018, p. 120.
[5] ĠU L 305, 26.11.2019, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj.
[6] ĠU C 465, 17.11.2021, p. 54.
[7] L-Ombudsman Ewropew, "Rapport Speċjali tal-Ombudsman Ewropew fl-inkjesta strateġika tagħha dwar iż-żmien li tieħu l-Kummissjoni Ewropea biex tindirizza talbiet għal aċċess pubbliku għad-dokumenti (OI/2/2022/OAM)", 21 ta' Settembru 2023.
[8] L-Ombudsman Ewropew, "Deċiżjoni dwar ir-rifjut tal-Kummissjoni Ewropea ta' aċċess pubbliku għal messaġġi testwali li sar skambju tagħhom bejn il-President tal-Kummissjoni u l-Uffiċjal Kap Eżekuttiv ta' kumpanija farmaċewtika dwar ix-xiri ta' vaċċin kontra l-COVID-19 (każ 1316/2021/MIG)", 12 ta' Lulju 2022.
[9] Is-sentenza tal-Qorti Ġenerali tal-14 ta' Mejju 2025, *Matina Stevi u The New York Times Company* vs *Il-Kummissjoni*, T-36/23, ECLI:EU:T:2025:483.
[10] ĠU C, C/2024/4014, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4014/oj.
[11] ĠU C, C/2024/6560, 12.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6560/oj.
[12] L-Artikolu 10(3) tat-TUE, fid-dawl tat-tlettax-il premessa tal-preambolu tiegħu, kif ukoll tal-Artikolu 1(2), tal-Artikolu 9 u tal-Artikolu 15 tiegħu.

billi l-QĠUE affermat l-aċċess pubbliku għad-dokumenti bħala parti essenzjali mid-demokrazija parteċipattiva;

B. billi l-QĠUE saħqet li l-iskrutinju pubbliku tal-informazzjoni leġiżlattiva huwa essenzjali għad-demokrazija u jippermetti liċ-ċittadini jeżerċitaw b'mod effettiv id-drittijiet demokratiċi tagħhom;

C. billi ċ-ċittadini jistennew b'mod leġittimu t-trasparenza, l-effiċjenza u r-responsabbiltà mill-awtoritajiet pubbliċi, u l-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-UE għandhom iwieġbu għal dawk l-aspettattivi b'mod ċar u li jinftiehem;

D. billi l-aċċess għal informazzjoni affidabbli u preċiża huwa kruċjali għas-salvagwardja kontra l-miżinformazzjoni u għall-ġlieda effettiva kontra t-tixrid tad-diżinformazzjoni;

E. billi l-inkjesta strateġika tal-Ombudsman Ewropew deskritta fir-Rapport Speċjali OI/2/2022/OAM żvelat dewmien sistemiku u sinifikanti mill-Kummissjoni, b'mod partikolari fit-trattament tagħha tal-applikazzjonijiet konfermatorji (talbiet mill-applikanti biex tiġi rieżaminata t-tweġiba inizjali tagħha) wara r-rifjuti inizjali li ċ-ċittadini jingħataw aċċess għad-dokumenti;

F. billi f'Mejju 2021, ġurnalist talab aċċess għad-dokumenti, inklużi messaġġi testwali bejn il-President tal-Kummissjoni u Pfizer, iżda l-Kummissjoni ddikjarat li ma kellha l-ebda rekord bħal dan abbażi tar-regoli ta' reġistrazzjoni interna; billi l-Ombudsman Ewropew sabet li dan ir-rispons ma kienx adegwat u rrakkomandat tfittxija mill-ġdid, f'konformità mal-obbligi ta' aċċess pubbliku skont ir-Regolament (KE) Nru 1049/2001;

G. billi fil-komunikazzjoni tagħha dwar il-programm ta' ħidma tagħha għall-2025, il-Kummissjoni esprimiet l-intenzjoni tagħha li tirtira l-proposti COM(2011)0137 u COM(2008)0229 – it-tnejn li huma mmirati biex jemendaw ir-Regolament (KE) Nru 1049/2001 dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti – filwaqt li ssemmi n-nuqqas ta' kwalunkwe ftehim prevedibbli, wara snin ta' staġnar leġiżlattiv mill-2011;

Rapporti annwali dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti

1. Jinnota li fl-2024, il-Kummissjoni emendat il-qafas ta' trasparenza tagħha billi adottat Regoli ta' Proċedura riveduti, li jiċċaraw ir-regoli dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti skont ir-Regolament (KE) Nru 1049/2001;

2. Josserva li fl-2024, il-Kummissjoni rċeviet 6 938 talbiet għal aċċess inizjali ta' dokumenti u 641 applikazzjoni konfermatorja, li mmarkaw żieda ta' 7 % mill-2023[13];

3. Jenfasizza l-fatt li, sal-31 ta' Diċembru 2024, ir-Reġistru Pubbliku tad-Dokumenti tal-Parlament kien fih 918 803 referenza (żieda minn 898 267 fi tmiem l-2023); jinnota li r-rata ġenerali ta' rispons pożittiv baqgħet għolja, 91 %, fejn l-applikazzjonijiet jiġu ttrattati fi żmien medju ta' madwar disat ijiem ta' xogħol[14];

[13] Rapport tal-Kummissjoni tad-19 ta' Mejju 2025 dwar l-applikazzjoni fl-2024 tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001 dwar l-aċċess pubbliku għal dokumenti tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill u tal-Kummissjoni (COM(2025)0239).

[14] Il-Parlament Ewropew, "Aċċess Pubbliku għad-Dokumenti 2024 – Rapport Annwali tal-Parlament Ewropew", Direttorat Ġenerali għall-Presidenza, Unità tat-Trasparenza, Mejju 2025.

Żviluppi reċenti

4. Jisħaq li, anke fejn ċerta informazzjoni tkun teħtieġ tinżamm mistura, jenħtieġ li d-divulgazzjoni parzjali, fejn tibqa' kemm fattibbli kif ukoll mixtieqa, tibqa' titqies, fil-kuntest tal-interess pubbliku prevalenti fit-trasparenza, li jinkludi l-prinċipji ta' governanza tajba, effiċjenza istituzzjonali, responsabbiltà demokratika u involviment ċiviku msaħħaħ fit-tfassil tal-politika;

5. Jesprimi tħassib dwar il-klassifikazzjoni żejda persistenti u mifruxa tad-dokumenti uffiċjali mill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-UE; itenni t-talba li ilu jagħmel, kif ippreżentat fir-riżoluzzjonijiet preċedenti tiegħu dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti, għall-istabbiliment ta' regoli ċari, konsistenti u legalment vinkolanti li jirregolaw il-klassifikazzjoni u d-deklassifikazzjoni tad-dokumenti;

6. Jiddeplora n-nuqqas kontinwu ta' segwitu sinifikanti mill-Kummissjoni u mill-Kunsill b'reazzjoni għal dawn ir-rakkomandazzjonijiet;

7. Jirrikonoxxi li l-inkjesta tal-Ombudsman Ewropew deskritta fir-Rapport Speċjali OI/2/2022/OAM żvelat xejra ta' dewmien sistemiku mill-Kummissjoni biex twieġeb għal applikazzjonijiet konfermatorji, u sabet li n-nuqqasijiet strutturali, in-nuqqas ta' riżorsi u l-komunikazzjoni ineffettiva fl-aħħar mill-aħħar skoraġġixxew lill-individwi milli jeżerċitaw id-dritt ta' aċċess tagħhom;

8. Jistieden lill-Kummissjoni tiżgura li l-proposti leġiżlattivi futuri kollha jkunu bbażati fuq data robusta u verifikabbli li turi b'mod ċar il-ħtieġa, il-proporzjonalità u l-effikaċja mistennija tagħhom; iħeġġeġ lill-Kummissjoni, barra minn hekk, tiżgura trasparenza sħiħa fl-għażla tal-partijiet ikkonċernati kkonsultati matul it-tħejjija tal-proposti leġiżlattivi;

9. Jiddispjaċih li għad hemm nuqqasijiet fit-trasparenza fil-Kunsill; jinnota bi tħassib is-sejbiet dwar ir-rifjut tiegħu li jagħti aċċess għad-dokumenti tat-trilogu; jiddispjaċih li l-analiżijiet reċenti għadhom jenfasizzaw nuqqas ta' pubblikazzjoni proattiva u prattiki ta' reġistrazzjoni;

10. Jilqa' b'sodisfazzjon is-sentenza tal-QĠUE fi *Stevi u The New York Times* vs *Il-Kummissjoni* bħala kontribut importanti għal-linja ta' ġurisprudenza li rawmet prattiki trasparenti fl-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-UE; jinnota li s-sentenza tenfasizza d-dmir li tinżamm dokumentazzjoni b'mod proattiv biex jiġi żgurat l-eżerċizzju effettiv tad-dritt ta' aċċess; jiddispjaċih, madankollu, li l-QĠUE għażlet li ma terġax tinterpreta r-Regolament (KE) Nru 1049/2001 fid-dawl tal-metodi moderni ta' komunikazzjoni u tal-obbligi ta' trasparenza li qed jevolvu;

Rakkomandazzjonijiet

11. Jieħu nota tal-adozzjoni tar-regoli interni riveduti tal-Kummissjoni dwar l-aċċess għad-dokumenti, u li tqajmu mistoqsijiet dwar il-kompatibbiltà tagħhom mal-Karta, mat-TUE, mat-TFUE u mar-Regolament (KE) Nru 1049/2001; jenfasizza li l-aċċess għad-dokumenti jikkostitwixxi dritt fundamentali skont id-dritt tal-UE, li huwa essenzjali biex jiġu żgurati t-trasparenza, ir-responsabbiltà demokratika u l-parteċipazzjoni sinifikanti taċ-ċittadini; jistieden lill-Kummissjoni tirrevedi dawn ir-regoli fid-dawl tal-

ġurisprudenza rilevanti u, fejn ikun xieraq, tikkjarifikahom jew taġġustahom sabiex jintlaħaq l-ogħla livell ta' trasparenza;

12. Jieħu nota tal-irtirar mill-Kummissjoni tal-proposti tagħha tal-2008 u l-2011 għar-reviżjoni tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001; jiddispjaċih dwar din id-deċiżjoni li jiġu rtirati wara snin ta' staġnar mingħajr pjan direzzjonali ċar, skeda ta' żmien jew konsultazzjoni sinifikanti, u fejn għaldaqstant intilfet opportunità ewlenija biex jiġi mmodernizzat il-qafas eżistenti u antikwat; jistieden lill-Kummissjoni tressaq proposta aġġornata li tillimita l-eċċezzjonijiet għall-każijiet strettament meħtieġa u tistabbilixxi standard ġdid tal-UE għall-ftuħ u l-aċċess pubbliku għad-dokumenti;

13. Jirrakkomanda li d-dewmien sistemiku fit-trattament tal-applikazzjonijiet konfermatorji jiġi indirizzat b'mod urġenti billi jittejbu l-proċeduri interni, jiġu allokati biżżejjed riżorsi u tiġi żgurata komunikazzjoni f'waqtha u trasparenti mal-applikanti, sabiex jiġu rrispettati l-obbligi legali u jiġu appoġġjati l-fiduċja u l-parteċipazzjoni tal-pubbliku;

14. Jisħaq li t-trasparenza u l-aċċess għad-dokumenti miżmuma mill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-UE jridu jkunu r-regola u li l-eċċezzjonijiet għal dik ir-regola jridu jiġu interpretati b'mod strett, filwaqt li jitqies l-interess pubbliku prevalenti fl-iżvelar sabiex ikun jista' jsir skrutinju pubbliku;

15. Jissottolinja li nuqqas ta' għarfien dwar jekk id-dokumenti fil-fatt jeżistux jista' jimpedixxi liċ-ċittadini milli jeżerċitaw id-dritt tagħhom li jitolbu aċċess; jisħaq li l-fatt li jiġi żgurat li ċ-ċittadini jkunu jistgħu jifhmu, isegwu fid-dettall u jipparteċipaw fil-proċess leġiżlattiv huwa rekwiżit legali skont it-Trattati u l-Karta, u huwa rekwiżit bażiku għall-iskrutinju demokratiku u għad-demokrazija inġenerali;

°

° °

16. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex tgħaddi din ir-riżoluzzjoni lill-Kunsill u lill-Kummissjoni.

NOTA SPJEGATTIVA

Dan ir-rapport għandu l-għan li jafferma mill-ġdid li l-aċċess għad-dokumenti huwa dritt fundamentali ta' kull ċittadin skont it-Trattati, il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali u l-qafas tal-Unjoni għall-aċċess għad-dokumenti, u li jsaħħaħ kultura ta' trasparenza li ġġib il-ġustizzja fil-proċessi ta' politika u fid-diskors pubbliku. Huwa jivvaluta l-iżviluppi reċenti u tidentifika d-dewmien sistematiku, il-klassifikazzjoni żejda, il-pubblikazzjoni proattiva mhux uniformi, u l-inċertezza eżistenti.

Fuq dik il-bażi, ir-rapport iressaq approċċ modern u ċċentrat fuq iċ-ċittadin li jagħmel regola mid-divulgazzjoni u eċċezzjoni mis-segretezza. Ir-rapport għandu wkoll l-għan li jiżgura meta jsiru talbiet, jittieħdu deċiżjonijiet f'waqthom u raġunati sew; jiggarantixxi aċċess bikri u effettiv għad-dokumenti leġiżlattivi, tat-trilogi u ta' ftehimiet internazzjonali; u li jissaħħaħ ir-reġistri proattivi. Ifittex li jiżgura trattament ugwali tal-partijiet ikkonċernati, jippermetti parteċipazzjoni infurmata, u jsaħħaħ ir-responsabbiltà demokratika fl-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji Ewropej.

ANNESS: DIKJARAZZJONI TAL-KONTRIBUT

F'konformità mal-Artikolu 8 tal-Anness I tar-Regoli ta' Proċedura, ir-rapporteurs tiddikjara li fir-rapport tagħha inkludiet kontribut dwar kwistjonijiet li għandhom x'jaqsmu mas-suġġett tal-fajl li rċeviet, għat-tħejjija tal-abbozz ta' rapport, mingħand ir-rappreżentanti ta' gruppi ta' interess li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim Interistituzzjonali dwar Reġistru Obbligatorju ta' Trasparenza li ġejjin[1], jew mingħand ir-rappreżentanti ta' awtoritajiet pubbliċi ta' pajjiżi terzi, inklużi l-missjonijiet diplomatiċi u l-ambaxxati tagħhom, li ġejjin:

1. Rappreżentanti ta' gruppi ta' interess li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim Interistituzzjonali dwar Reġistru Obbligatorju ta' Trasparenza
Access Info Europe

Il-lista ta' hawn fuq hija mfassla taħt ir-responsabbiltà esklużiva tar-rapporteur.

Meta persuni fiżiċi jkunu identifikati fil-lista b'isimhom, bil-funzjoni tagħhom jew bit-tnejn li huma, ir-rapporteur tiddikjara li ppreżentat lill-persuni fiżiċi kkonċernati l-Avviż tal-Parlament Ewropew Nru 484 dwar il-Protezzjoni tad-Data (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), li jistabbilixxi l-kundizzjonijiet applikabbli għall-ipproċessar tad-data personali tagħhom u d-drittijiet marbuta ma' dak l-ipproċessar.

[1] Il-Ftehim Interistituzzjonali ta' Mejju 2021 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea dwar Reġistru Obbligatorju ta' Trasparenza (ĠU L 207, 11.6.2021, p. 1, ELI:http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).